

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 12CoP/42/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2222202443
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 09. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubica Bundzelová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2023:2222202443.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Ľubica Bundzelová a sudkýň: JUDr. Katarína Slováčková a Mgr. Andrea Hadnagyová, v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: A. B. C., nar. XX.XX.XXXX, t. č. v osobnej starostlivosti poručníkov: 1/ D. C., nar. XX.XX.XXXX, a 2/ B. C., nar. XX.XX.XXXX, obaja bytom: E., F. G. G. H., I. J. XXX/XX, obaja zastúpení advokátskou kanceláriou: HAÁR & Partners, s. r. o., IČO: 50 950 690, so sídlom: Hlavná 5931/80, Dunajská Streda, maloleté dieťa v konaní zastúpené procesným opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Dunajská Streda, dieťa rodičov: matka – G.. K. C., zomr. XX.XX.XXXX, a otec – neuvedený, o návrhu navrhovateľa: L. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom: E. M. XXX, zastúpený: JUDr. Eva Skačániová, advokátka, so sídlom: Dunajská Streda, Korzo B. Bartóka 789/3, na zverenie maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda č. k. 21P/31/2022-98 zo dňa 24. januára 2023, takto

rozhodol:

- I. Rozsudok súdu prvej inštancie sa potvrdzuje.
- II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Rozsudkom napadnutým odvolaním súd prvej inštancie výrokom I. návrh navrhovateľa zamietol a výrokom II. rozhodol o trovách konania tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

2. Rozsudok súd prvej inštancie po citácii § 45 ods. 1 a 2 z. č. 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej len „ZoR“) vecne odôvodnil tým, že vyhodnotením dokazovania dospel k záveru, že návrh bol podaný dôvodne. V danom prípade ide o dieťa vo veku 9 rokov, ktorému zomrela matka, preto v rámci starostlivosti súdu o maloleté dieťa bolo vedené konanie o výchove maloletej, ktorej boli (právoplatne) určení poručníci, poručníctvo prebieha s výkonom osobnej starostlivosti. Je v jej záujme, aby vyrastala v rodinnom prostredí, na nové prostredie si zvykla, je zjavne spokojná. Z pohovoru s maloletou nevyplývajú žiadne skutočnosti dôvodiace zmenu prostredia, navyše sa v neprítomnosti poručníkov vyjadřila, že sa s navrhovateľom nemá záujem stretávať.

3. Prvoradým hľadiskom akejkol'vek činnosti týkajúcej sa detí je záujem dieťaťa (v zmysle článku 3 Dohovoru o právach dieťaťa), pričom v záujme dieťaťa je to, aby jeho vývoj a výchova smerovali k pozitívnemu rozvoju jeho osobnosti, nadania rozumových a fyzických schopností, mravnému, duchovnému a sociálnemu rozvoju a aby boli rešpektované jeho práva. Navrhovateľ neinicioval svoj vstup do konania o ustanovenie za poručníka maloletej, starostlivosť o maloletú začal riešiť až po 15 mesiacoch od smrti jej matky, jeho tvrdenia o úmysle osvojiť si maloletú tak nevyznievajú hodnoverne, keďže žili v spoločnej domácnosti sedem rokov, čo je dostatočný časový priestor na realizáciu tohto

úmyslu. Súdu prvej inštancie bolo preukázané, že poručníci sa o maloletú riadne starajú a zabezpečujú jej odôvodnené potreby, preto návrh navrhovateľa na zverenie maloletej do jeho náhradnej osobnej starostlivosti zamietol.

4. O náhrade trov konania súd prvej inštancie rozhodol v súlade s § 52 a § 57 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“), podľa ktorých žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak, a o povinnosti nahradiť trovy konania, ak nejde o trovy konania štátu, rozhoduje súd len na návrh.

5. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal odvolanie navrhovateľ z dôvodu, že súd prvej inštancie neúplne a nesprávne ustálil skutočný stav veci podľa § 62 ods. 1 CMP, napadnuté rozhodnutie vychádza zo skutkového stavu, ktorý nebol pravdivo a úplne zistený ako skutočný stav veci. Nemožno preto predpokladať, že rozhodnutie súdu je zákonné a spravodlivé, a predovšetkým, že bolo v skutočnosti vydané v najlepšom záujme maloletej. Navrhol, aby odvolací súd odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

6. Vecne dôvodil, že napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie jeho návrh zamietol, pretože dôvody, ktoré súd prvej inštancie uviedol, neobstoja, nie sú pravdivé a na základe takto nesprávne a neúplne stanoveného skutkového stavu nemôže byť potom správne a spravodlivé aj rozhodnutie súdu prvej inštancie, v ktorom ho hodnotí v podstate ako klamára, ktorý v skutočnosti ani nemá záujem sa starať o maloletú.

7. V skutočnosti sú okolnosti prejednávanej veci iné ako ich uviedol súd prvej inštancie. Dňa 08.06.2021 podal na súd návrh, aby bol ustanovený za poručníka maloletej. Následne z výzvy súdu zo dňa 01.07.2021 zistil, že dňa 28.04.2021 podal úrad práce sociálnych vecí a rodiny návrh na ustanovenie poručníka pre maloletú. Za poručníkov navrhol D. C. a B. C.. Súd prvej inštancie dňa 22.06.2021 spojil oba návrhy a konal ďalej pod sp. zn. 9P/38/2021. Matka maloletej zomrela dňa XX.XX.XXXX. Neobstojí preto záver, že sa o maloletú začal zaujímať až po 15 mesiacoch po smrti jej matky. Pred smrťou matky maloletej s ňou už nežil v spoločnej domácnosti, pretože neb. matka maloletej aj s maloletou bývala u svojej matky v N. A.. Návrh na ustanovenie poručníka maloletej zobral späť, lebo pokladal za potrebné, aby mu súd maloletú zveril do náhradnej osobnej starostlivosti. Tento návrh podal na súd dňa 18.07.2022. O maloletú sa neustále zaujímal a po smrti matky požiadal starú matku maloletej, aby mu vydala maloletú, čo ona rázne odmietla. Návrh na ustanovenie poručníctva nepodali manželia C., stalo sa tak z iniciatívy starej matky maloletej prostredníctvom Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Dunajskej Strede.

8. Maloletá bola od smrti svojej matky – od XX.XX.XXXX v skutočnosti v osobnej starostlivosti starej matky v N. A. až do júla 2022, teda 15 mesiacov (1 rok a 3 mesiace). Stará matka maloletej má voči nemu značne negatívny postoj, nedôvodne ho podozrieva zo smrti matky maloletej a v tom smere negatívne ovplyvňuje (aj ovplyvňuje maloletú). Stará matka maloletej vyvinula všetko úsilie na to, aby mu zabránila v ďalšom stretávaní s maloletou tak, aby sa všetky citové putá medzi nimi pretrhli a aby sa mu maloletá odcudzila. V tom následne pokračovali aj manželia C., ktorí mu v styku s maloletou bránili, a od pojednávania dňa 24.01.2023 mu už žiadne stretnutie s maloletou neumožnili.

9. Správu procesného opatrovníka nepokladá za hodnovernú. Žiadal preto, aby si súd prvej inštancie názor maloletej zistil sám alebo nariadil znalecké dokazovanie. Procesného opatrovníka pokladá za zaujatého, pretože z jeho podnetu (a hlavne z iniciatívy starej matky, ktorá ho nenávidí) došlo k ustanoveniu manželov C. za poručníkov maloletej. Na pojednávaní dňa 25.11.2022 na jeho návrh súd prvej inštancie odročil pojednávanie s tým, že maloletú osobne vypočuje, čo sa však už na ďalšom pojednávaní – 24.1.2023 – nestalo a bez ďalšieho dokazovania jeho návrh zamietol.

10. Súd prvej inštancie si nevyžiadal ani správu zo ZŠ vo E., ktorú maloletá od septembra 2022 navštevuje, aby bolo možné zistiť, ako sa maloletá v novom prostredí adaptovala, aké sú jej výsledky v škole a ako sa správa. Jemu na maloletej naďalej záleží, chcel by sa s ňou naďalej stretávať, pretože vzťah medzi nimi sa vytvoril taký, aký bol medzi otcom a dcérou. Pri takej jeho charakteristike ako ju prezentoval súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku sa však jeho možnosť na stretávaní s maloletou značne spochybnila. Maloletá vyrastala v jeho prítomnosti, v spoločnej domácnosti s jej neb. matkou, preto právom sa prirodzene medzi nimi vytvoril taký vzťah ako medzi otcom a dcérou. Naopak, terajší

poručníci maloletej sú len jej krstní rodičia, s ktorými si maloletá nemohla vytvoriť blízky, citový vzťah, ktorý by bol zárukou, že toto nové prostredie bude pri ich výchove maloletej pre ňu to najlepšie a najvhodnejšie.

11. K odvolaniu navrhovateľa sa vyjadrili obaja poručníci, ktorí navrhli, aby odvolací súd odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil. Vychádzajúc z obsahu odvolania navrhovateľa zo dňa 07.03.2023 možno ustáliť, že navrhovateľ vzhliada odvolacie dôvody vymienené v ustanovení § 62 ods. 1 CMP prioritne v tom, že: a) správa kolízneho opatrovníka zo dňa 25.11.2022 je nehodnovná a b) súd prvej inštancie nevykonal navrhovateľom navrhnutý dôkaz výsluchom maloletej A., resp. nenariadil ním navrhované znalecké dokazovanie. V ostatnej časti odvolania zo dňa 07.03.2023 navrhovateľ vyjadruje svoje subjektívne dojmy o údajnom pozitívnom vzťahu k maloletej A..

12. Vo vzťahu k vyššie uvedeným odvolacím dôvodom poručníci prioritne poukazujú na skutočnosť, že na Okresnom súde Dunajská Streda prebiehalo konanie vedené pod sp. zn. 9P/26/2021, ktorého predmetom bolo rozhodovanie súdu o návrhu na ustanovenie poručníka maloletej A. na podnet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Dunajská Streda. Predmetné konanie bolo právoplatne skončené uznesením zo dňa 20.10.2022, sp. zn. 9P 26/2021, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 20.10.2022, tak, že konajúci súd ustanovil maloletej A. poručníkov v osobe manželov C. s tým, že konajúci súd okrem iného určil rozsah poručníctva nasledovne: a) poručníci sa budú o maloletú A. osobne starať, b) budú zabezpečovať výchovu maloletej, c) maloletú A. budú zastupovať a d) spravovať jej majetok. Z rozsahu oprávnení resp. povinností súdom ustanovených poručníkov maloletej možno bez akýchkoľvek pochybností ustáliť, že poručníci sú okrem iného povinní osobne sa o maloletú A. starať.

13. Pred vydaním uznesenia zo dňa 20.10.2022 sp. zn. 9P 26/2021 vykonal konajúci súd rozsiahle dokazovanie, ktorého podstatná časť bola oboznámená aj v konaní vedenom pod sp. zn. 21P/31/2022. V konaní vedenom pod sp. zn. 21P/31/2022 súd prvej inštancie taktiež vypočul účastníkov konania a zaobstaral aktuálnu správu kolízneho opatrovníka (správa zo dňa 25.11.2022), z ktorej obsahu možno jednoznačne ako aj bez akýchkoľvek pochybností ustáliť, že maloletá A. chce ostať u poručníkov a s navrhovateľom nemá záujem stretávať sa, nakoľko tento jej v čase, ktorý s ním strávil, nevenoval pozornosť a taktiež sa v minulosti hrubo správal voči jej alebo jej matke s tým, že uvedené správanie sa navrhovateľa vzbudzuje u maloletej A. zvýšenú obavu, že navrhovateľ sa bude aj voči jej osobe správať hrubo. V prípade vyššie uvedenej správy kolízneho opatrovníka zo dňa 25.11.2022 sa pravdepodobne jedná o správu, ktorej vierohodnosť navrhovateľ v podanom odvolaní namieta, avšak navrhovateľ svoje námietky bližšie nešpecifikoval, a preto je podľa názoru poručníkov nevyhnutné tento odvolací dôvod vyhodnotiť ako nedôvodný.

14. Čo sa týka navrhovateľom namietaného nedostatočného dokazovania nevykonaním výsluchu maloletej A., tu majú poručníci dôvodne za to, že vykonanie predmetného dôkazu je s poukazom na rozsiahle dokazovanie vykonané už v konaní vedenom na súde prvej inštancie pod sp. zn. 9P 26/2021 ako aj zaobstaranie aktuálnej správy kolízneho opatrovníka v konaní vedenom pod sp. zn. 21P 31/2022 absolútne nadbytočné, keďže maloletá sa v priebehu oboch konaní zhodne vyjadruje v tom smere, že chce ostať u poručníkov a o kontakt s navrhovateľom nemá záujem. Trvanie navrhovateľa na výsluchu maloletej A. resp. trvanie na jej podrobení znaleckému skúmaniu podľa názoru poručníkov svedčí výlučne o vopred uváženom a účelovom konaní navrhovateľa, ktorý je napriek odmietavému postoju maloletej opakovane vyjadrenom cestou kolízneho opatrovníka pripravený vystaviť maloletú tak závažnej stresovej situácii, ktorá môže mať na jej psychiku trvalo nepriaznivé dopad.

15. Vyššie uvedené konanie v celom rozsahu vyvracia údajný pozitívny vzťah navrhovateľa k maloletej, nakoľko ak by navrhovateľ pociťoval k nej akékoľvek citové väzby, bolo by aj v jeho záujme, aby mala zabezpečené predpoklady k riadnej výchove v prostredí, ktoré je pre ňu najvhodnejšie. Maloletá totiž opakovane vyjadrila svoj názor, že chce bývať u poručníkov a nie u navrhovateľa, ktorého sa bojí. Taktiež poukazujú na skutočnosť, že zamietnutý návrh navrhovateľa sa v skutku javí ako nedôvodný vychádzajúc z obsahu ustanovenia § 45 ods. 1 ZoR, ktorý pripúšťa zverenie maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti výlučne v prípade, ak si to vyžaduje jeho záujem. Vyššie citovaným ustanovením Zákona o rodine vymienený záujem maloletej však v prebiehajúcom konaní preukázaný nebol, nakoľko vykonaným dokazovaním bolo bez akýchkoľvek pochybností preukázané, že o maloletú je cestou poručníkov riadne postarané, ktoré poručníctvo pokrýva aj osobnú starostlivosť. Už vyššie

konštatovaná skutočnosť sama osebe odôvodňuje zamietnutie návrhu navrhovateľa, keďže absentuje záujem maloletého dieťaťa spočívajúci v jeho zverení do náhradnej osobnej starostlivosti.

16. K odvolaniu navrhovateľa sa vyjadril procesný opatrovník. Uviedol, že dňa 07.04.2021 sa osobne na úrad dostavili manželia C., ktorí prejavili záujem o zverenie maloletej do ich náhradnej osobnej starostlivosti, nakoľko sestra pána D. C. je ťažko chorá, bolo im poskytnuté poradenstvo vo veci podania návrhu. Vzhľadom k tomu, že matka maloletej náhle dňa XX.XX.XXXX zomrela, úrad podal na Okresný súd Dunajská Streda dňa 28.04.2021 podnet na ustanovenie poručníka maloletému dieťaťu s výkonom osobnej starostlivosti (§ 56 a nasl. ZR). V čase úmrtia matky a podania návrhu o maloleté dieťa neprejavila záujem žiadna iná blízka osoba. Právoplatným rozhodnutím Okresného súdu Dunajská Streda č. 9P/26/2021 boli maloletej A. ustanovení poručníci v osobe manželov D. C., nar. XX.XX.XXXX, a B. C., nar. XX.XX.XXXX. Nakoľko sa maloletá A. už dlhší čas aj pred smrťou matky nachádzala v spoločnej domácnosti u starej matky, po smrti matky bola silne na ňu naviazaná, po spoločnej dohode medzi krstnými rodičmi a starou matkou maloletá trávila čoraz viac času s krstnými rodičmi. Manželvia sa o mal. dieťa osobne a celodenne starajú od 01.07.2022. Šetrením v prirodzenom prostredí maloletého dieťaťa neboli zistené žiadne nedostatky a poručníci vychovávajú maloletú podľa ich najlepšieho svedomia a vedomia. Zo strany poručníkov nedošlo k zmene pomerov, preto úrad nevidel dôvod na zverenie maloletej do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľa.

17. S maloletou A. bol dňa 24.11.2022 vykonaný pohovor bez prítomnosti poručníkov. Počas pohovoru sa maloletá vyjadrila, že chce ostať u krstných rodičov. Vzhľadom k tomu, že v tomto konaní úrad zastupuje maloleté dieťa ako kolízny opatrovník, nie je zaujatý. Sledujúc však najlepší záujem dieťaťa a rešpektujúc právo na vyjadrenie jeho názoru úrad navrhol, aby súd prvej inštancie návrh na zverenie maloletej A. do náhradnej osobnej starostlivosti zamietol. Z vlastného podnetu si vyžiadal dňa 25.11.2022 správu zo Základnej školy O. B. s vyučovacím jazykom maďarským vo E.. Zo správy základnej školy zo dňa 06.12.2022 vyplýva, že maloletá A. bola po nástupe do školského zariadenia veľmi tichá, nebola komunikatívna, avšak od polovice novembra u nej nastala výrazná zmena, našla si kamarátov nielen v triede, ale aj v ostatných ročníkoch, počas školských aktivít je aktívnejšia a komunikatívnejšia. Poručníci sú so školou v pravidelnom kontakte. Vo veci stretnutí maloletého dieťaťa s navrhovateľom úrad má vedomosť o tom, že poručníci umožnili navrhovateľovi stretnutia s maloletou A. v súlade s názorom maloletej.

18. K vyjadreniu poručníkov sa vyjadril navrhovateľ. Zásadne nesúhlasil s ich stanoviskom, že jeho odvolanie je len subjektívnym dojmom o „údajnom“ jeho pozitívnom vzťahu k maloletej. Dôvody jeho odvolania naopak obsahujú opis reálnych skutočností. Okrem iného nasvedčujú tomu jeho (aj keď obmedzené) stretnutia s maloletou, keď už bola v starostlivosti poručníkov. Maloletá sa s ním stretávala vždy tak (ako mu to sama opakovane vyjadrila), že chodí domov, do prostredia, v ktorom vyrastala za prítomnosti a aj pri starostlivosti navrhovateľa, ktorého vnímala ako svojho otca. O týchto stretnutiach predložil súdu aj fotodokumentáciu. Len veľmi ťažko si môže vysvetliť jej aktuálny odmietavý postoj prezentovaný prostredníctvom kolízneho opatrovníka ako je to popísané v jeho správe zo dňa 25.11.2022, keď dokonca maloletá sa mala vyjadrovať o spolužití s navrhovateľom negatívne so záverom, že sa ho bojí. To navodzuje u navrhovateľa dôvodné podozrenie, že maloletá je negatívne ovplyvňovaná voči navrhovateľovi zo strany príbuzných maloletej (starej matky i poručníkov) a z toho plynúcim psychickým nátlakom.

19. Od rozsudku poručníci maloletej už žiadne stretnutie s ním neumožnili zrejme z dôvodov, ktoré sú uvedené v správe kolízneho opatrovníka zo dňa 25.11.2022 („že sa s pánom I. nechce stretávať“). Doterajšie vzťahy medzi maloletou a navrhovateľom tomuto postojú vôbec nenasvedčujú, sú preto pre neho nevysvetliteľné, až stresujúce a nemôže im uveriť. Napriek tomu každý týždeň posielal poručníkom maloletej doporučené listy, v ktorých žiada o osobné stretnutie s maloletou. Niektoré listy sa mu vrátili ako adresátom neprevzaté alebo zostali bez odpovedí. Maloletá sa navrhovateľa doposiaľ nikdy nebála, svoje obavy pred ním žiadnym spôsobom ani len náznakom neprejavila. Na stretnutiach prejavovala naopak svoje pozitívne pocity i radosť zo stretnutia s ním v mieste, ktoré bolo jej domovom. Poručníci neuviedli vo vyjadrení, ktoré sú to tie konkrétne „konania“, ktoré vyvracajú „údajný pozitívny vzťah navrhovateľa k maloletej“. Vyjadrenie poručníkov k jeho odvolaniu v podstate napokon obsahovo predstavuje už len rovinu všeobecnej konštatácie bez konkrétnych vecných námietok proti obsahu jeho odvolania. Na odvolaní zotrváva preto v celom rozsahu.

20. K vyjadreniu navrhovateľa sa vyjadrili poručníci, ktorí naďalej považujú odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie čo do všetkých výrokov za vecne správny, preto navrhujú, aby odvolací súd odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil. Uviedli, že k predmetnému odvolaniu navrhovateľa sa podaním zo dňa 31.03.2023 označeným ako „Vyjadrenie poručníkov k odvolaniu navrhovateľa zo dňa 07.03.2023“ kvalifikovane vyjadrili. Na základe výzvy súdu prvej inštancie výzvou zo dňa 09.05.2023 podávajú spoločne k vyjadreniu navrhovateľa zo dňa 03.05.2023 vyjadrenie, v ktorom uvádzajú, že navrhovateľ v predmetnom vyjadrení neuviedol žiadne relevantné skutkové ako ani právne okolnosti, ktoré by mali pre prebiehajúce konania akýkoľvek výzvam, a preto sa v celom rozsahu pridržiavajú svojho vyjadrenia zo dňa 31.03.2023.

21. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 Civilného sporového poriadku ďalej len „CSP“), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom – navrhovateľom, v neprospech ktorého bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 62 ods. 1 CMP), preskúmal napadnuté rozhodnutie bez väznanosti rozsahom (§ 65 CMP) a dôvodmi odvolania (§ 66 CMP), s prihliadnutím na prípadné vady konania, iba ak by mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, ktoré ale nezistil (§ 67 CMP), bez potreby zopakovania alebo doplnenia dokazovania (§ 68 CMP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na úradnej tabuli a na webovej stránke súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 CSP), a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa nie je dôvodné.

22. Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie správnosti postupu a odvolaním napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým došlo k zamietnutiu návrhu navrhovateľa na zverenie maloletého dieťaťa do jeho náhradnej osobnej starostlivosti.

23. Odvolací súd nemal dôvod nesúhlasiť s napadnutým rozhodnutím ako i s podstatou argumentácie použitej súdom prvej inštancie na podporu ním zvoleného spôsobu rozhodnutia, teda s tými dôvodmi, pre ktoré bolo podľa súdu prvej inštancie potrebné zamietnuť návrh navrhovateľa do jeho náhradnej osobnej starostlivosti. Po oboznámení sa s obsahom spisu dospel k záveru, že súd prvej inštancie sa dostatočne zaoberal všetkými predpokladmi, ktoré musia byť splnené pre rozhodnutie na zverenie do náhradnej osobnej starostlivosti a v odvolaním napadnutom rozsudku dostatočne vyložil, z akých dôvodov návrh navrhovateľa zamietol. Odôvodnenie napadnutého rozsudku nevykazuje žiadne logické, skutkové ani právne medzery, je objektívne presvedčivým (ktorou presvedčivosťou tu samozrejme je nutné mať na mysli schopnosť presvedčiť kohokoľvek s výnimkou toho, kto má záujem na celkom inom výsledku konania) a odvolaciemu súdu poskytovalo možnosť sa len obmedziť na konštatovanie správnosti dôvodov súdu prvej inštancie, keď navrhovateľ vo svojom odvolaní neuviedol žiadne relevantné dôvody spochybňujúce správnosť záverov odôvodnenia súdu prvej inštancie (§ 387 ods. 2 CSP).

24. V zmysle Čl. 24 ods. 2 Charty základných práv Európskej únie, pri všetkých opatreniach prijatých orgánmi verejnej moci alebo súkromnými inštitúciami, ktoré sa týkajú detí, sa musia v prvom rade brať do úvahy najlepšie záujmy dieťaťa.

25. Podľa Čl. 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkolvek činnosti týkajúcej sa detí, nech už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

26. Podľa Čl. 12 ods. 1 a 2 Dohovoru o právach dieťaťa, štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, zabezpečujú dieťaťu, ktoré je schopné formulovať svoje vlastné názory, právo tieto názory slobodne vyjadrovať vo všetkých záležitostiach, ktoré sa ho dotýkajú, pričom sa názorom dieťaťa musí venovať patričnú pozornosť zodpovedajúca jeho veku a úrovni.

27. Podľa Článku 5 Zákona o rodine záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadnia najmä a) úroveň starostlivosti o dieťa, b) bezpečie dieťaťa ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava, c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového

vývinu dieťaťa, d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa, e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou, f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností vlôh dieťaťa, g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny, h) podmienky na vytvárania a rozvoj vzťahových väzieb s obidvoma rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami i využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

28. Podľa § 43 ods. 1 ZoR maloleté dieťa má právo vyjadriť samostatne a slobodne svoj názor vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. V konaniach, v ktorých sa rozhoduje o veciach týkajúcich sa maloletého dieťaťa, má maloleté dieťa právo byť vypočuté. Názoru maloletého dieťaťa musí byť venovaná náležitá pozornosť zodpovedajúca jeho veku a rozumovej vyspelosti.

29. Podľa § 38 ods. 1 a 2 CMP, ak je účastníkom maloletý, ktorý je schopný vyjadriť samostatne svoj názor, súd na jeho názor prihliadne.(1) Názor maloletého zisťuje súd spôsobom zodpovedajúcim jeho veku a vyspelosti. Podľa povahy veci zisťuje súd názor maloletého bez prítomnosti iných osôb.(2)

30. Podľa § 45 ods. 1 veta prvá a ods. 2 veta prvá ZoR, ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa, súd môže zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti. Osobou, ktorej možno maloleté dieťa takto zveriť, sa môže stať len fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne, a spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti, zaručuje, že bude náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v záujme maloletého dieťaťa.(1) Pri zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti uprednostní súd predovšetkým príbuzného maloletého dieťaťa, ak spĺňa ustanovené predpoklady.(2)

31. Prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach starostlivosti súdu o maloleté dieťa je vždy záujem maloletého dieťaťa vo veciach, ktorý je prioritný, nadradený akémukoľvek inému záujmu. Pri posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa, okrem iného, zohľadňuje úroveň starostlivosti o dieťa, bezpečnosť dieťaťa, ako aj bezpečnosť a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava, ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa, ohrozenie vývinu dieťaťa a pod.

32. Vo vzťahu k odvolacej námietke navrhovateľa uvedenej v odvolaní (ich vzájomný vzťah s maloletou je blízky aj po smrti matky maloletej, o maloletú sa neustále zaujímal, stará matka maloletej vyvinula všetko úsilie na to, aby mu zabránila v ďalšom stretávaní s maloletou, v čom následne pokračovali aj poručníci, súd prvej inštancie si nevyžiadal ani správu zo ZŠ vo E., z ktorej by bolo možné zistiť, aké sú výsledky maloletej v škole, ako sa správa a ako sa adaptovala), odvolací súd poukazuje na dokazovanie vykonané súdom prvej inštancie, v rámci ktorého bolo procesným opatrovníkom vykonané šetrenie rodinných a sociálnych pomerov maloletého dieťaťa. Z predmetného šetrenia vyplynulo, že maloletá A. sa od júla 2022 nachádza v domácnosti poručníkov, o maloletú sa osobne stará poručníčka, spoločne vykonávajú bežné domáce práce, majú spoločné výlety, maloletá je žiačkou základnej školy vo E. a od júla 2022 je u poručníkov prihlásená k trvalému pobytu. Je teda zrejmé, že maloletá má v domácnosti poručníkov vytvorené vhodné podmienky na jej starostlivosť a nie je pre ňu vhodné ju vytrhnúť z toho prostredia, na ktoré je zvyknutá, je v ňom zjavne spokojná, poručníctvo prebieha s výkonom osobnej starostlivosti. Z pohovoru s maloletou nevyplývali žiadne skutočnosti, ktoré by odôvodňovali zmenu výchovného prostredia, navyše sa maloletá v neprítomnosti poručníkov vyjadrila, že s navrhovateľom nemá záujem sa stretávať. Navrhovateľ pritom nepreukázal akúkoľvek skutočnosť, ktorá by prevažovala nad požiadavkou stálosti výchovného prostredia maloletej, ktorá je pre maloleté dieťa dôležitou hodnotou, ktorú je potrebné chrániť (porovnaj rozhodnutie Najvyššieho súdu ČSR z 27. apríla 1967, sp. zn. 5 Cz 6/67, R 97/1967). Súd prvej inštancie preto správne pri svojom rozhodovaní považoval za prioritu záujem maloletej A., ktorý je prvoradý.

33. K odvolacej námietke navrhovateľa, že správu procesného opatrovníka nepokladá za hodnovernú, pretože procesný opatrovník je zaujatý, nakoľko z jeho podnetu (a hlavne z iniciatívy starej matky,

ktorá ho nenávidí) došlo k ustanoveniu manželov C. za poručníkov maloletej, odvolací súd uvádza, že tieto navrhovateľom uvedené skutočnosti zostali v rovine jednostranných, neosvedčených tvrdení. V prejednávanej veci tiež nejde o jediný dôkaz, keď rozhodnutie súdu prvej inštancie veci vychádzalo aj z ďalších dôkazov, z ktorých ani odvolací súd po ich zhodnotení jednotlivito ako aj v ich vzájomnej súvislosti nemá za preukázanú potrebu zmeny formy starostlivosti o maloletú.

34. K ďalšej odvolacej námietke navrhovateľa, že súd prvej inštancie si sám nezistil názor maloletej, resp. nenariadil znalecké dokazovanie, odvolací súd uvádza, že niet sporu o tom, že maloleté dieťa má právo vyjadriť samostatne a slobodne svoj názor vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Odvolací súd však zhodne so súdom prvej inštancie nepovažoval za potrebné v danej veci vykonať výsluch maloletej aj pred súdom prvej inštancie, resp. nariadiť znalecké dokazovanie, nakoľko súdom prvej inštancie vykonané dokazovanie poskytlo dostatočný základ pre jeho rozhodnutie. Žiaden z vykonaných dôkazov nepreukázal žiadnu pochybnosť o tom, že sú splnené zákonné podmienky pre rozhodnutie o zachovaní výchovného prostredia maloletej v domácnosti poručníkov, ktorá je osobne a riadne vykonávaná v ich domácnosti od júla 2022 doposiaľ. Zmena tohto výchovného prostredia by tak nebola v záujme maloletej. Odvolací súd zdôrazňuje, že súdy sú povinné prihliadať na názor maloletého dieťaťa, pričom názor maloletého dieťaťa sa vždy zisťuje spôsobom zodpovedajúcim jeho veku a vyspelosti (§ 38 CMP). Za tým účelom sa maloletému dieťaťu poskytuje možnosť, aby sa vypočulo v súdnom konaní, ktoré sa ho dotýka buď priamo, alebo prostredníctvom zástupcu alebo príslušného orgánu. V predmetnom konaní s prihliadnutím na vek a vyspelosť maloletej bol uskutočnený jej výsluch prostredníctvom orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately bez prítomnosti poručníkov. Opakované zisťovanie názoru aj odvolací súd nepovažoval za potrebné pre zistenie skutočného stavu veci, v tomto smere odvolací súd nezistil zo strany súdu prvej inštancie porušenie akýchkoľvek zákonných ustanovení, ktoré by zasahovalo do práv navrhovateľa.

35. Riadiac sa uvedeným odvolací súd preto rozsudok súdu prvej inštancie podľa ustanovenia § 387 ods. 1 a 2 CSP z dôvodu jeho vecnej správnosti potvrdil.

36. O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa ustanovenia § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania, keďže nebol zistený žiaden z dôvodov pre pripustenie výnimiek z jeho aplikácie.

37. Senát odvolacieho súdu prijal tento rozsudok pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP). Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).